

מסורת הש"ס

(א) לקמן נאמר: [מכאן שם. פס' וע' חס' לקמן מט: ד"ה משום:] (ג) מכות נד: [נרדן כג,] (ג) ז"ל נדרה ואסרה. רש"י, ד' [נפ' כסות ענה של אמה. ערוך ערך גלפוקרן,] (א) ז"ל ככל ראש משנה. ו' [נעיל' לד:.] (ו) ע"כ הוא חס' גליון, [ערוך הספ',] (ט) גליון,

גליון הש"ס

נב' דקא טרחה קמי דיתמי. עין צ"ד ד' נב ע"ז מר"ד טרחה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' וליפול באורחא: (ב) חס' ד"ה לא שנו וכו' לרדב"א ולא מדבר כ"ל ומינה והתם נמחק:

לעזי רש"י

ק"ט. ט. מעיל:

מוסף רש"י

משום חינוא. שיהא חס' לאנשים חס' צעני חס' ויהי נאמול לא שנו חס' מלגנה להפסיד כמותן (מכאן דפ' שיהי עניןן לכן צענין ולא יתנו חס' הנשים מלגנא לאנשים [שם ד: דבני' דלקמן חס:]).

מוסף תוספות

א. אלמא אנוס לא מינש כלל. רש"י. ב. ולכתוב על פנקסו היה שואל ואנא לשקרא אשתבעי שכן היו גרילין לכתוב דאשכחן בכתב גבי ר' שמואל גבליה קא חסה. חס' הלא"ה. וכו' ע"כ פנקסו לכשיבנה ביהמ"ק אביא קרבן שמה. וא"ל רב דפטור מקרבן אבל מ"מ עונש איכא. רש"י. ג. ומשיה אינשה. ר"ן. אבל בהא דרב כהנא ורב אפי שלא נכתבו לשרק על לפי פטרם פטוריה שיהי פטרם הכתוב מן האדם בשבועה פטו לאנוס. ומפני לא למוד לנשבע שלא יאכל ככו זה אם אכל. ונמצא שאכל. שמתר לאכלו דאנוס היה, וכן האדם בשבועה גמרי' ל"י. רש"י. ד. דבכ"ז לא בעי אשתבעי משום דבעי אנקוט חפצא בדיה אפי' דשבעה דאלמנה שבעה דרבנן היא. חס' שעות מה. ד"ה מה. ו'. (ו) לענין אפרכי שבעה לא מצי בשבועה דאורייתא למאן דלית ל' דמר ב"ר אשי. חס' הלא"ה. דאי שבעה דרבנן היא מצי למימר השבע וטול ואי דאורייתא לא מצי למימר לבעול השבע והפטר כמו שאינו יכול לומר השבע וטול. חס' מכות פס'. ד"ה מייתי. א. אשה לא יאסר. חס' הלא"ה.

פסקי ר"ד

שניהם פלוני הנקראת פלוני שאם לא יכתבו אלא האחד הרי"ל יכתבו שמו ושמה כפי מה שהתקין ר"ג ויבין דרובא קרי לא מרי צריך לכתוב כפי מרי הנקראת שרה

ואי יכתוב שרה הנקראת מרים וגם זה כך צריך לפרש כאשר פירשנו במשנתנו ולא שיכתבו בגט וכל שם שיש לה אלא שיכתבו שרה השמות כך נראה פתרון שיטה זו שאין צריך לכתוב בגט וכל שום וחתיכה דאית ליה שיה השלשן לא מעלה ולא מוריד שאם הוחזק בשני שמות או שבער א' קריין לו שניהם או בשני עיירות ובמקום כתיבת הגט יודעים שהוחזק

(ב) נחלם דל"ה אלף הירג הלשון דעומדן בגט הוא וטול הוא וכו'.

גמ' משום חינוא. שיהא חס' האנשים צעני הנשים לינשא להס: **יהנה.** יועיל להמיתו: **דאשטרשי לה מקוס דינר.** נשחכרה **זו עיסה** כעובי הדינר שאס לא היה הדינר היתה נותנת עוד **עיסה בככר: ומאי מי שנשבע בזה.**

שנשבע בזה. דהא שוגגת היא ומפני שעונש שבעה מרובה נמנעו מלהשבעיה: **אסאי לאורוי היסירה.** דכרז מועט וסבורה שאין פרעון לה שצסכר טורחה וטולמו: **חוץ לנ"ד משביעין אוסה.** ששבעת הדיינין ^(א) של תורה היא ונקיט ס"ת צדיה או תפילין ומשביע לה צסס או צכיניו כדאשכחן בלצרהס שים נא ידן וגו' ואשביעין צה' (בצלשית כד)

ועונשה מרובה. וחון לנ"ד שבעה דרבנן צקללת ארור ולא נקיט מדי ואין עונשה כל כך: **לא מגבי כמות.** משום דנמנעו מלהשביעה ואס איתא ליבעה חון לצית דין ולגבייה כמותה: **וליאדרה.** כדמנן ונדרת ליתומים כל מה שיראו: **קילי נדרי.** קלים היו נדרים צעניהס לעצור עליהם הלכן לא סמכין אנדרה לאגבייה: **בקופלה.** הוא"ל וקפלה ונשבעה הרי נשבעה וגובה: **אין לה מוונות.** מעתה דגליל דעתה דצעי לאינסובי ואיהו לא אחי צדה אלף כל ימי מיגר ארמלותין צייתי שהיא אלמנה בשביל כבודו: **הפכו לנורסי' וטראוס.** הפכו כסאו חקפוחו כדי שתמקיים הקללה צכן. ס"ה הפכו לנורסיה תשפל גולתו: **כני פרי דינים לי.** כרצ דלא מגבי כמותה וכשמואל להפסיד מוונות ע"כ: **לא אפירק מחולשא.** לא נלוז מלגא לדי חולי: **אדרה צנ"ד.** כל מה שיראו יתומים: **וליפול בלודני.** חפץ אני שיטמע דקנו צלזני שהוגזה כמותה צימי: **הענין דלעציד נלך מעשה.** כשמואל רבי להוליא מלך של תלמודיו של רב כגון רב הונא וצית דינו שלף היו מגבין כמותם אלמנה: **אלנ גרושה משביעין.** דלא טרחא קמייהו ולא מוריא היתירא: **וגרושה לא סגי צהדרה צתמיה:** והא שלחו **חסס.** האשה מצנל היתה והלכה היא ובעלה לאכן ישראל וגרשה סס ותצטוו כמותה ועסו לה פסק דין על נכסיו צצנצל: **דמחקרי איה מרי.** כך היתה חתיכתו: **ונודרס ואופרס כל פירות שצנוס עלה.** אס קנלה מכמותה: **אלף גלופקרא.** קו"ט: **וממשלות.** ספר משלי: ושמוס

וטרצוה ואפילו הכי לא אפרק מחולשא אמר ליה רב יהודה לרב ירמיה ביראה אדרה בב"ד ואשבעה חון לב"ד וליתי קלא וליפול ^(א) באורני דבעינא כי הוכי דאעביד בה מעשה גופא אמר רבי יורא אמר שמואל לא שנו אלא אלמנה אבל גרושה משביעין אותה וגרושה דאדרה לא והא שלחו מתם איך פלונייתא בת פלוני קבילת גיטא מן ידא דאחא בר הידיא דמתקרי איה מרי ^(א) ונדרת ואסרת פירות שבעולם עלה דלא קבילת מכתובתה אלא ^(א) גלופקרא אחד וספר תהלים אחד וספר איוב וממשלות בלואים

השולח פרק רביעי גיטין

לה.

לא היו ימים מועטים. וא"ת ומאי טעמא אינש הא אמרינן צפ"ג לשבעות (דף כו.) האדם צצבעה פרט לאנוס כדרצ כהנא ורצ אסי דמר משבעה הכי אמר רב ומר משבעה הכי אמר רב וכי אמו לקמיה דרב ואמר כחד מינייהו אמר ליה איךך ואנא צשקרא אישבעני ואמר ליה את לךך אנסך ^(א) וליכא למימר דלא ממעט קרא התם אלף למפטור מקרבן אלף עונש איכא כדאשכחן צפ"צ דנדרים (דף פ.) גבי נשבע לצטל את המלוה דמיצעי לן מרי קראי חד למיפטריה מקרבן וחד למיפטריה מללו [והכא דליכא אלף חד קרא למיפטריה מקרבן] אלף עונש לשבעות שוא איכא ^(א) דהא לךך אנסך שמשע ולא נשבעת לשקר ועוד צפ"ג דנדרים (דף כה:) מייתי דרב כהנא ורצ אסי אשבעות שגגות דתינא צגמרל כסס שנדרי שגגות מותרות כך שבעות שגגות מותרות ומפ' שבעות שגגות כדרצ כהנא ורצ אסי דשמשע דמותרות ואפי' עונש ליכא ולא דמי לנשבע לצטל את המלוה דליכא עונש שבעות שוא דהתם מיצעי לן צ' קראי אחד למיפטור שוגג מקרבן ואחד למיפטור מויד ממלקות ושפסטר שוגג לגמרי פטרו מעונש ומקרבן וה"ה גבי האדם צשבעה ^(א) פרט לאנוס דפטור לגמרי וי"ל דהכא גבי פקדון הוה לה להזהר יותר לשמרו היטב והוה לה לאסוקי אדעתא שתצא ליד שבעות: **דמוריא היתרא.** ולכן נמנעו מלהשביעה שבעות שבעה מרובה אלף צהדרה דלא חמיר כולי האי והשמת צומן הוה תקנו לקבל חרס צמקוס שבעה שלף יהא העונש גדול כל כך:

לא שנו א"א בב"ד. פי' צקונטרס דמיתרל מעונש דהויא צלנקטי חפאל ואיכא עונש טפי והא דלמר צהכוצ (מכאנז דף פה.) אי פקח הוה מייתי לה לדי שבעה דלוריימת לא כמו שפי' צקונט' (שס) דנפקא מינה צין דלוריימת לרדבנן לענין אלקוטי חפאל דאפי' שבעה דרבנן הויא צלנקוטי חפאל דפי' הקונט' צעלמו כחן ^(א) אלף צ' חלקן עלי דלוריימת לרדבנן כמו שפטרס צענרו ^(א) לשבעה דלוריימת הויא צכצו נרות ועוד צריס שבעת הדיינים (שבעות דף מה.) מפרש חילוק צין דלוריימת לרדבנן ^(א) (וכהיא) פירקא מפרש מאי איכא צין שבעה דלוריימת לרדבנן ^(א) והתם לו מדכר חילוק דכצו ולאנקוטי חפאל):

ונדרת ואסרת פירות שבעולם ע"זה ש"א קיבאל

מכתובתה כו'. ל"ג כל פירות דלע"ג דנדר חילי אף על דבר שאינו יכול לקיים כדאמר צפרק שני דנדרים (דף טו.) גבי קונס עיני צניה דפרין ואי לא ייצי שיעורא למילמיה מי צקנין ליה עד דעבר צלסוקר וג' (דף כד:) ללו משום דלסר עצמו צמה שאינו יכול לקיים כגון דלמר יאסרו כל הפירות שצעולס עלי אס לא רליתי גמל פורח צלזיר ונחס צקורת צית הצד אלף לפי שאין דעתו לומר ממש גמל ולא ממש צקורת צית הצד אלף מה שהוה טרוף צגצו מלד ומשונה משאר נחשים קורא צקורת צית הצד וחיל גדול מלד שראה קורא כעול מלרים ואינו אומר כן אלף להחזיק דצזיו ודוקא שבעות הצלי אסור מדרבנן דהמיתרו משום דכמיצ צה לא ינקה אלנ נדרי הצלי ואפילו לא אמר כל הפירות אלף אסר עליה חד פירא שרי צנדר ואין חילוק צין כל פירות וצין חד פירא מ"מ הכא ל"ג כל פירות דלע"פ שצוצרת לללמר צנל יחל אס קנלה מכמותה כיון דמשס ואיךך לא מיתסרל כדלמר מכין אותו וישן לללמר אינה חוששת הוילי דאפי' שצוצרת צלסוקר כל ימינה צדמפרס צמקון וא"ס צפ' צמרל דנדרים (דף פט:) דלמר הוא צגלר דלמר מיתסר להולת דעלמל על אי נכיצנל איתמל עד דלא מינלל הלכתא כו' ואמר רב אחא וצצניה איתמל וצקריה טינל כדי שלף יהנה מן העולם מה מועיל מאי דשרקיה דכי אנסציה מיד עבר כיון שאין יכול צסוק לקיים וי"ל דדוקא צעהה שנודר אס אי אפשר לו לקיים עוצר לללמר אלנ התם צעהה שנדר היה יכול לקיים דלפסר לו שלף ישל' אע"ג דכי אנסציה אין יכול לקיים אינו עוצר לללמר עד שיהנה:

גט

היתומים אלמה א"ד יורא אמר שמואל לא שנו אלא אלמנה אבל גרושה משביעין אותה. אלמנה היינו טעמא דלביהא דהא דקטרחא קמי יומי איתא לאורוי היתרא: אמר רב יהודה אמר רב וימיה בר אבא רב ושמואל דאמרי תריהו לא שנו אלא בבי"ד אבל חוץ לבי"ד משביעין אותה פי' שבעות הדיינין היא המורה שריא בהזכרת השם ובנקיטת חפץ אבל חוץ לבי"ד אינה בנקיטת חפץ ולא בהזכרת השם אלא באלה ובאוראי:

עין משפט נר מצוה

כו א מיי פט"ו מהל' אשות הל' טו טוש"ע אה"ע סי' לו סעי' כ: כו ב מיי פט"ו מהל' אשות היל"א סמג עשין מח טוש"ע שס ספיף טי:

כח ג מיי פ"יה מהל' אשות היל"א סמג לאון פא ועשין מח טוש"ע אה"ע סי' גז ספיף ה:

פסקי ר"ד (המשך)

בשיניהם צריך לכתוב בפירוש פלוני הנקרא פלוני ואם כתב פלוני וכל שום וחתיכה דאית ליה ולא הוכיר השם השני בפירוש הגט פטול ולא הועיל לו זה הלשון כלום כי יכול הבעל לעצור באשר פירשתי ואם לא הוחזק אלא בשם אחד אפי' שיודע לאחר מכאן שחי' לו שם אחר ובגט לא כתבו אלא בשם האחד שידעו וגם לא כתבו בו וכל שום וחתיכה דאית ליה כשר כדאמר רב אשי. אי"כ נמצא שזה שאנו כותבין וכל שום וחתיכה דאית לי לא מעלה ולא מוריד אלא אם יודעים לו (ואו) שם אחר או כני צריך לכתוב אתו אלא שם אחד כותבין אותו ואין צריך לכתוב וכל שום וחתיכה דאית לי ולא גרסי' במתני' שם עירו ושם עירה ^(א) אלא הירגל לכתבי' גם היה ועשתה הוא שלא היתה התקנה אלא לשמו כדמוכח בשמעתא: **מתנ'** אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבעה מנכסי מלהשביעה התקין ר"ג שתהא נודרת ליחומים כל מה שירצו וגובה כותבתה ממן והעדים צותמין לו הגט מפני תיקון העולם הלל התקין פרוכיו מפני תקון העולם פי' נמנעו מלהשביעה ודויתה מפרסת כתובה ולקמן מפרש טעמא התקין ר"ג הון שתהא נודרת וכו' ובחור להם דבר קשה להדירה כגון צקונס פירות שבעולם עלי אס נהניו מכתובה וגובה כותבתה שאם נתקבלה היתה נאסרת בפירות וקיימי עלי בכל יחל ולא חשידה לבעור על נדרה: מאי איריא אלמנה כ"ע נמי דמצי קי"ל הבא לפירע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה אלמנה איצטורכיא ליה דסידי אמנא משום חסות אקילו בה רבנן קמ"ל: נמנעו מלהשביעה מ"ט אילמנא כדרב כהנא דאמר רב כהנא מעשה באדם אחד שהפקיד דינר זהב אצל אלמנה בשני בצורת והניחתו בכד של קמח ואפאתו בפת ונתנתו לעני לימים בא בעל דינר ואמר לה תני לי דינרי זה שהפקדתי אצלך אמרה לו יתנה סס המות לאחד מבניה אם נהנתי מדינך כלום פי' נשבעה באלה והוכירה בשם או א' מן הכנירין אלא שקצו לשנון אמרו לא היו יומים מועטים עד שמת א' מבניה וכששמעו חכמים בדבר אמרו ומה הנשבע באמת חתנבע לשקר עאי"ך אי משום לא מאי איריא אלמנה אפילו גירשה נמי אס גירשה בעלה ולא הספיק לפרועה עד שמת ובאה לבנות כותבתה מן